

**ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗА УРБАНИЗАМ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Булевар Михајла Пупина 16
21000 НОВИ САД**

Предмет: Примедбе и мишљења на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта Изградње миксера за производњу гуме фабричког комплекса Линглонг са пратећим инфраструктурним објектима на к.п.бр. 19249 КО Зрењанин I, Град Зрењанин

У складу са објављеним Огласом у листу „Дневник“ 14. јануара 2021. године на страни 18 од стране Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине о јавном увиду Студије о процени утицаја на животну средину пројекта Изградње миксера за производњу гуме фабричког комплекса Линглонг (у даљем тексту: носилац пројеката) са пратећим инфраструктурним објектима на к.п.бр. 19249 КО Зрењанин I, Град Зрењанин, као део заинтересоване јавности подносимо следеће примедбе и мишљења:

Многобројни нерешени проблеми на територији града Зрењанина у последње две деценије (17 година забрањена вода за пиће, недовољан притисак у водоводним цевима и вишедневна прекидање водоснабедања читавог града, непостојање обилазнице око града, изградња државне болнице која траје дуже од 35 година, загађена река и друго) су створили огромно неповерење грађана у све државне пројекте у Зрењанину, који не желе више да буду део било каквог новог експеримента који ће утицати на погоршање њиховог здравља и средине у којој живе. Уместо да држава подстиче пољопривредну производњу и да производња хране постане приоритет у Банату, под политичким притиском и без консултација са стручном јавношћу држава је поклонила 97ха најквалитетнијег земљишта (од тога њиве 1. и 2. класе на 78ха или 80%) носиоцу пројекта фабрике аутомобилских гума и одлучила да уведе на велика врата ”прљаве технологије”, које претходно нису биле пожељне у Чешкој, Словачкој, Пољској као и другим развијеним земљама света.

Свесно кршећи законске прописе у претходних две године, а пре свега Закона о процени утицаја на животну средину (“Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 36/09) због почетка извођења радова на основу издатог решења којим се одобрава почетак радова без израде целовите Студије о процени утицаја на животну средину, носилац пројекта је у оквиру прве и друге фазе већ изградио километарски зид оградe око будуће фабрике гума и почео са изградњом ”комплекса објеката за пословање у слободној зони”, где није тражена Студија о процени утицаја на животну средину, док је у трећој фази, која подразумева изградњу ”комплекса објеката производних погона за производњу пнеуматика са пратећом инфраструктуром”, постојала потреба да се изради део Студије о процени утицаја пројекта на животну средину, при чему у исто време носилац пројекта Линглонг игра пинг-понг и обраћа се Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине и подноси захтев за одлучивање о потреби израде друге Студије о процени утицаја на животну средину пројекта ”Изградња миксера за производњу гуме фабричког комплекса Линглонг са пратећим инфраструктурним објектима” на к.п. бр.19249 КО Зрењанин I, која је предмет разматрања. При томе се све то не објављује на почетној или некој другој истакнутој

интернет страни Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине, како би се што више грађана о томе информисало, већ се све то вешто крије на сајту, тако да се и претрагом једва може пронаћи, а осим тога је објављено у штампаном издању „Дневника“ који се ван АП Војводине не чита, у рубрици заједно са читуљама.

Уместо да се прво изради целовита Студија о процени утицаја на животну средину целокупне фабрике гума, о томе одржи јавна расправа и упозна заинтересована јавност, све се ради аматерски, нетранспарентно и парцијално, уз помоћ и подршку државе која омогућава да се нешто гради без грађевинске дозволе, а нешто уз грађевинске дозволе које издаје мало Покрајина мало Град Зрењанин, само да би се удовољило кинеском инвестору и прво изградила највећа фабрика гума на Балкану, а затим тек формално давала сагласност на две Студије о процени утицаја на животну средину. Зашто то радите ?!

Што се тиче израђене Студије, она има велики број мањкавости, чије примедбе и мишљења једног удружења грађана не могу све у потпуности ни да обухвате. **Оно што посебно издвајамо је следеће:**

1. Имајући у виду да се израђивач Студије (ENACTA DOO BEOGRAD-VRAČAR) у Агенцији за привредне регисте води као микро предузеће, одговорите нам на следећа питања:

- А) Колико предузеће има запослених?
- Б) Које су стручне спреме запослених?
- В) Које лиценце поседују запослени?

2. Зашто од 11.странице Доказ о квалификацији лица за израду Студије нису приложени докази о квалификованости свих чланова мултидисциплинарног тима за израду студије – по члану 19. Закона о процени утицаја на животну средину сви морају имати високу стручну спрему и 5 година рада у струци или звање одговорног пројектанта. У доступној документацији нису достављени докази за 3 од 6 чланова (Владимир Ђорђевић и Душан Анкић и Миленко Пауновић), од којих је очигледно да бар један члан (Миленко Пауновић) има средњу школу и аутоматски неодговарајућу лиценцу?

3. На 29.страни Студије се наводи: ”Најближе стамбене јединице на предметној локацији налазе се у сеоском насељу Ечка, на око 700м јужно од граница предметне радне зоне, изграђени као објекти индивидуалне стамбене градње”. Геодетским и другим мерењима на терену утврдили смо да се прве куће у сеоском насељу Ечка налазе на удаљености од 530м од граница комплекса Линглонг, а не 700 м као што се у студији наводи (слично је на истој страни наведено и за реку Бегеј, која је удаљена само 450м, а не 500м).

А) Имајући у виду наведено, захтевамо да нам доставите резултате геодетских и других мерења, којим ћете доказати да су наведени подаци у Студији тачни.

Б) Имајући у виду да је наведеним чињеницама грађанима Зрењанина јасно стављено до знања шта их све може очекивати у вези рада фабрике гума, одговорите нам да ли ће производни процес утицати и како на квалитет ваздуха односно да ли ће се доћи до било каквог загађења ваздуха?

В) На који начин планирате да вршите мерења емисије евентуалних непријатних мириса и загађујућих честица у ваздух продуката сагоревања (суспедоване материје, SO_x, NO_x, CO, чађ и пепео)?

Г) Где ће тачно бити постављена мерна места са сензорима за детекцију потенцијалних непријатних мириса и опасних супстанци у ваздуху, с обзиром на "смрадове" који су правоснажном судском одлуком довели до затварања Кафилерије "Прекон" у Зрењанину на 5 година, односно на који начин ће грађани то моћи јавно и транспарентно да контролишу?

Д) Каква је могућност угрожавања здравља људи, а посебно оних са респираторним проблемима, приликом испуштања загађујућих честица из планиране фабрике гума?

Ђ) Да ли ће бити аутоматског узбуђивања запослених у непосредној близини радне зоне "Југоисток" као и околног становништва у случају штетних емисија у ваздуху проузрокованих планираним укупним производним капацитетом фабрике ?

Е) Какве мере противпожарне заштите и безбедности и здравља на раду за запослене ћете предузети да не дође до смртних исхода по људе као и негативног утицаја на животну средину услед емисије у ваздух продуката сагоревања и евентуалног пожара?

Ф) Колики су укупни ватрогасни капацитети фабрике, радне зоне "Југоисток" и Града Зрењанина?

4. С обзиром на то да је укупан производни капацитет свих погона пројектован за производњу 13,62 милиона пнеуматика годишње, то ће подразумевати свакодневно допремање репроматеријала и помоћних средстава и отпремање готових производа из фабрике (340 дана годишње, 24h/дан у 3 смене) искључиво помоћу великих камиона-шлепера, који ће загађивати ваздух издувним гасовима и подизањем прашине, и стварати несносну буку на прилазу фабрици, а имајући у виду да је на подручју Специјалног резервата природе "Царска Бара" евидентирано присуство 240 врста птица, због чега је ово подручје и проглашено за Рамсарско подручје тј. уписано је у UNESCO листу мочварних подручја од међународног значаја (што се наводи и на 44. страни Студије у поглављу 2.6.2 Фауна), оправдано се поставља питање угрожавања постојећег вишегодишњег успостављеног еко система. Поводом тога, имамо следећа питања:

А) Шта намеравате да учините да до тога не дође односно на основу чега се процењује да наведених 240 врста птица које спадају у покретљиве врсте (од којих 207 врста припада строго заштићеним врстама према Правилнику о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива) неће отерати бука више стотина камиона, који ће долазити и одлазити из фабрике гума, испуштати гасове и подизати прашину?

Б) На који начин ћете мерити буку од транспортних средстава која ће се генерисати на отвореном простору приликом њиховог доласка и одласка из фабрике гума?

5. На 78. страни Студије је наведено: "Отпадно процесно уље, као ток опасног отпада, сакупља се у адекватној амбалажи и транспортује до интерног складишта опасног отпада (Објекат БО 017) које ће бити изграђено унутар предметног индустријског комплекса и служиће за привремено складиштење свих токова опасног отпада комплекса до преузимања од стране овлашћених организација". Одговорите нам на питање:

У којој амбалажи ће се депоновати/сакупљати отпадно процесно уље и који максималан временски период је планиран за његово “чување” у складишту Линглонга до момента преузимања од стране овлашћених организација?

6. На 83. страни Студије је наведено: ”Радом овог постројења не долази до генерисања посебних токова отпада. Отпадне воде се могу јавити само током ремонта када се врши пражњење расхладне воде из система. Нема технолошких извора емисија у ваздух из овог објекта”. Наше питање гласи:

У ком временском периоду ће се вршити ремонт и на који начин ће се поступати са отпадном расхладном водом?

7. Како је на 93. страни Студије наведено: ”имајући у виду да на предметном подручју није обезбеђено снабдевање водом, предвиђа се прикључење на градску водоводну мрежу повезивањем на систем радне зоне ”Југоисток Г” на северу”. С обзиром на престанак рада постројења за пречишћавање воде односно тзв. Фабрике воде у Зрењанину због експлозије и незадовољавајућих резултата свих параметара за време пробног рада, као и чињенице да ни ЈКП ”Водовод и канализација” није било у стању да обезбеди одговарајући притисак у водоводним цевима посебно у зградама колективног становања и рубним деловима града, као и да је у наредном периоду због недостатка довољне количине воде за становништво потребно ископати 4 нова бунара и обезбедити велики број пумпи за воду, детаљно нам одговорите на следеће питање:

Како ће се прикључивање овог гигантског постројења на „постојећу градску водоводну мрежу“ одразити на водоснабдевање становништва града Зрењанина и околних насељених места, ако већ сада нема довољно воде за грађане Зрењанина?

8. На 94. страни Студије је наведено: ”Узимајући у обзир процењене количине воде по потрошачима, укупна количина потребне воде за несметано функционисање индустријског комплекса је око 4.665 м³/дан”.

С обзиром на наведену количину воде која је потребна за несметан рад индустријског комплекса од око 4.665 м³/дан и наведену чињеницу да ће једна фабрика за производњу гума бити директно прикључена на градски водовод Града Зрењанина као и на чињеницу да Град Зрењанин има проблем са пијаћом водом у задњих 20 година, у којој мери ће ова инсталација новог Индустријског комплекса угрозити живот и здравље грађана Зрењанина и околине?

9. На 97. страни Студије се на неколико места наводи појам ”прашката материја”. Наше питање гласи:

Шта тачно подразумевате под појмом прашката материја односно нигде у даљем тексту нисте навели да ли се ради о РМ 10 или РМ 2.5 прашкастим материјама (честицама)?

10. На 98. страни је наведена Табела 13 Укупне количине годишњих емисија у ваздух из складишта чађи и силике.

С обзиром на наведене третмане емисија у ваздух које планирате да примените (примарни и секундарни), постављамо питање зашто у табели 13 нису наведене вредности прашкастих материја (РМ 10 и РМ 2.5), ксилена, угљоводоника без метана и непријатних мириса након примарног и секундарног третмана?

11. На 100.страни Студије је наведена Табела 15 Укупне количине годишњих емисија у ваздух из производних погона.

С обзиром на наведене третмане емисија у ваздух које планирате да примените (примарни и секундарни), постављамо питање зашто у табели 13 нису наведене вредности прашкастих материја (PM 10 и PM 2.5), ксилена, угљоводоника без метана и непријатних мириса након примарног и секундарног третмана?

12. Од 125-127.странице Студије су наведене табеле 23, 24, 25 у којима су дати подаци о здравственом стању становништва у 2018. Години у Граду Зрењанину.

А) Зашто у наведеним табелама нисте навели канцерогена обољења и системске болести код одраслог становништва и код деце, с обзиром на необориву чињеницу да је у задњих 10 година присутан рапидан пораст канцерогених обољења и системских болести код становништва Републике Србије?

Б) На који начин ће утицати на загађење ваздуха полутанти из вашег индустријског комплекса као додатни вид загађења на већ постојеће загађење града Зрењанина и околине?

13. На 141.страни у вези АЛОНА програма сте навели: "За честице (прашкасте материје), моделовање дисперзије није рађено због ограничења самог програма"

Имајући у виду да сте навели да АЛОНА програм има ограничење у погледу прашкастих материја, а у табелама (бројеви табела од 31-33) сте навели да су вредности за прашкасте материје једнаке нули, одговорите нам да ли сте на овај начин довели у заблуду јавност да заправо неће доћи до емисија прашкастих материја из било ког емитера у кругу будуће фабрике за прераду гума?

14. На 199.страни Студије код поднаслова Заштита вода под б.тачком се наводи: "Носилац пројекта је дужан да: 6. Примени најбоље доступне технике (ВАТ) према критеријумима датим у оквиру Уредбе о критеријумима за одређивање најбољих доступних техника, за примену стандарда квалитета, као и за одређивање граничних вредности емисије (ГВЕ) у интегрисаној дозволи ("Сл. гласник РС", бр 84/05), тј. препоруке дефинисане BREF документима".

С тим у вези, одговорите нам које ВАТ-ове планирате да примените у вашем индустријском комплексу ради заштите вода?

15. Имајући у виду да је на 199.страни Студије у поднаслову Заштита вода наведено да је носилац пројекта дужан да примењује ВАТ-ове дефинисане BREF документима везане за загађење вода, а да од 201-203. стране Студије код поднаслова **Заштита ваздуха** нигде није наведена ова обавеза за загађење ваздуха односно нигде није наведено да је носилац пројекта дужан да примењује ВАТ-ове за квалитет ваздуха, одговорите нам на следеће питање:

Које ВАТ-ове планирате да примењујет у случају загађења ваздуха?

На основу свега наведеног, сматрамо да израђивач студије није у потпуности и довољно стручно анализирао све параметре у Студији и елиминисао најважније ризике по здравље становништва и животну средину у погледу обима и квалитета.

С обзиром на то да одлука Техничке комисије мора бити усмерена на интерес јавности, то значи да се **ова Студија о процени утицаја на животну средину МОРА ОДБИТИ, а израдити нова као целина**, јер како се носилац пројекта Линглонг обратио Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине и поднео захтев за давање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта "Изградње миксера за производњу гуме фабричког комплекса Линглонг са пратећим инфраструктурним објектима", на исти начин се пре неколико месеци обратио Граду Зрењанину за давање сагласности на Студију о процени утицаја пројекта на животну средину "Комплекс објеката производног погона за производњу пнеуматика са пратећом инфраструктуром" истог носиоца пројекта.

Имајући у виду да овом Студијом није обухваћен цео фабрички комплекс Линглонг, изричито захтевамо да се у потпуности поштују законски прописи из области заштите животне средине и не дозволи никакво неодговорно и бахато понашање носиоца пројекта "Linglong International Europe" Д.О.О. Зрењанин.

Захтевамо од Техничке комисије да ради професионално и по савести, а не по политичким директивама на штету грађана и да у свом извештају предложи одбијање давања сагласности на предмету Студију која није израђена као целина, која је непотпуна и нестручна, јер штета која може бити нанета реализацијом пројекта и пуштањем у рад фабрике за прераду и производњу гума може бити дугорочна, немерљива и непоправљива.

У Зрењанину,
16.02.2021.

Подносилац примедби и мишљења:
ГРАЂАНСКИ ПРЕОКРЕТ
Пупинова 20, 23000 Зрењанин

Душан Кокот, законски заступник